

Uttalelse til Stavanger SVs årsmøte januar 2022

Paal Kloster

Vi i SV vil utfordre regjeringen om å ta kontroll over kraftmarkedet, så slike skyhøye priser som vi har nå ikke rammer folk i Norge igjen. Vi ønsker forhandlinger om energiloven og måte strømmen styres på. Markedskreftene skal ikke få herje med folk flere vintre.

Vi har en forskjellskrise i Norge. Det blir stadig større forskjeller mellom de som har mye og de som har lite. Vi har fått stadig flere fattige, også i Stavanger. Mer enn 120 000 barn vokser opp i vedvarende fattigdom. Boligprisene i de største byene bare øker og øker, lønnsnivået i vanlige yrker har stått stille lenge, og det siste året har vi hatt reallønnsnedgang i flere yrkesgrupper. Matvareprisene og drivstoffprisene stiger. Vi ser at virkningene av høyrepolitikken nå kommer for fullt. På toppen av alt dette kommer det plutselige bykset i strømprisene, og strømmen er nå så dyr at mange velger å skru ned varmen for å spare strøm. Både studenter og pensjonister fryser seg gjennom vinteren. Slik vil vi ikke ha det.

Med energiloven som trådte i kraft i 1991 har vi laget et marked ut av det som en gang var en basisvare. Det er egentlig bare tilfeldigheter som har gjort at vi ikke har fått strømpriskrise tidligere. Førrige gang det var veldig lav magasinfylling var i 2003, og det ble varslet kraftig prisøkning på strøm. Den gangen hadde de fleste heldigvis fastpris-kontrakter på strøm og merket lite til dette. I alle årene etter har vi vært heldige, vi har hatt overskudd på strømproduksjonen og har kunnet eksportere mye strøm til det nordiske strømmarkedet. Inntil 2020 hadde Norge et gjennomsnittlig kraftoverskudd på 10 TWh, eller ti milliarder kilowatt-timer.

De siste årene har vi fått flere strømkabler til utlandet. Vi eksporterer strøm til England og Danmark som aldri før, samtidig som det har vært rekordlav vannfylling i vannkraftmagasinene i Sør-Norge. Sammen med kraftig prisvekst på gass i Europa har dette drevet opp strømprisen i Sør-Norge. Samtidig har dette gitt stor variasjon i strømprisen i Norge. I midt- og Nord-Norge er magasinfyllingen god, kombinert med at de ikke har eksportkabler. Der har de billig strøm. Selv om vi unner trønderne og nordlendingene lav strømpris i den kaldeste delen av landet, er dette likevel ikke rettfærdig.

Norge må slutte å leke butikk med strømmen. Det er bedre å videreforedle strøm til verdens reneste produksjon av aluminium, slik som de gjør på Karmøy med strøm fra Suldal, enn å være en råvareprodusent som eksporterer uforedlet strøm til England og Europa. Vi må sørge lav strømpris slik at folk har råd til sitt basisforbruk av strøm. De som har varmekabler i oppkjørselen til hytta, kan godt betale mer for strømmen, da de har råd til å betale mer for sitt luksusforbruk. Vi må bruke strømmen der det norske samfunnet har best nytte av den, til varme i boligene og til elektrifisering av samfunnet for å redusere utslipp av klimagasser. Og, ikke minst, til industriproduksjon der vi bruker strømmen til å skape arbeidsplasser. Vi skal heller ikke bruke strøm fra fastlandet til å elektrifisere oljeinstallasjonene i Nordsjøen, den må i så fall komme fra strøm produsert av vindkraftverk på havet. Et sterkt SV er det som trengs for å hjelpe AP/SP-regjeringen i sterk strøm.